

Nemogućnost napredovanja, čišćenje kruga i osećanje beznađa teraju pripadnike vojske iz službe

Datum

mar. '20.

05.

Sistem odbrane se suočava sa problemom odliva kadrova, a najčešći razlozi za napuštanje sistema su opterećenost dodatnim poslovima, plate i nemogućnost za napredovanje, istaknuto je na događaju koji je Beogradski centar za bezbednosnu politiku (BCBP) organizovao 5. marta 2020. godine u Beogradu.

„Izražen je trend odliva kadrova iz Vojske, kao posledica lošeg upravljanja ljudskim resursima i nedovršene profesionalizacije. Ministarstvo odbrane i Vlada su prepoznali ovaj problem, ali je upitno da li su prepoznali na pravi način i identifikovali prava rešenja“, istakla je istraživačica BCBP Katarina

Đokić tokom predavljanja ključnih rezultata istraživanja o odlivu kadrova iz Vojske Srbije.

Istraživački tim BCBP nije mogao da dobije tačne podatke o tome koliko tačno ljudi je napustilo sistem odbrane, jer su odlukom Ministra odbrane iz 2016. godine svi podaci o ljudskim resursima proglašeni tajnim, objasnila je Đokić. Korišćeni su drugi raspoloživi izvori, pre svega Službeni vojni list, koji objavljuje rešenja o prestanku profesionalne vojne službe oficirima i podoficirima.

„Primetili smo da počev od 2014. godine povećava se udeo mlađih oficira u ukupnom broju oficira kojima prestaje služba, a naročito visoku vrednost beležimo u 2017. godini kada je 20% od ukupnog broja oficira kojima je te godine prestala služba činili upravo mlađi oficiri. Što će reći da je te godine bar petina oficira napustila sistem odbrane zato što su tražili drugi posao, a ne zato što im je došlo vreme za penziju.“ rekla je Đokić.

O najčešćim razlozima zbog kojih zaposleni napuštaju sistem odbrane govorila je istraživačica BCBP Marija Ignjatijević. Kao najčešće razloge navela je negativnu selekciju prilikom napredovanja, preopterećenost i prekovremeni rad, ali i obavljanje radnih zadataka koji nisu u regularnom opisu posla. Problem su takođe i nedostatak obuke i profesionalnog razvoja, ali i neadekvatni smeštajni prostori i oskudica u vojnoj opremi i opštim sredstvima za rad, istakla je istraživačica BCBP.

„Iako su plate male, to nije odlučujuće. Mnogo više uticaja ima činjenica da je sistem napredovanja netransparentan, i da se u mnogo većoj meri zasniva na vezama, a ne na zaslugama. Takođe, ljude odvlači i to što, oni koji ostaju imaju povećan obim posla baš zbog manjka kadrova. Često, to podrazumeva i niz aktivnosti koji im nisu u opisu posla, poput „čišćenja kruga kasarne“. rekla je Marija Ignjatijević.

Pored svih ovih problema, Ignjatijević je dodala da je posebno zabrinjavajuće to što pripadnici Vojske Srbije kao efikasnije rešenje svojih problema vide odlazak iz sistema, a ne pokretanje postupka žalbe u okviru sistema. Istraživanje je pokazalo da oni nemaju poverenja u sam sistem, odnosno u dostupne mehanizme žalbi, plaše se posledica u vidu premeštaja i novčanih kazni ukoliko se odluče da pokrenu žalbu, ali nisu ni dovoljno informisani o mehanizmima koji su im dostupni za žalbe.

„Potrebno je da Ministarstvo odbrane prepozna da je u 21. veku, u savremenim okolnostima, poslodavac kao i svaki drugi. Da bi bilo konkurentno na tržištu i privuklo kvalitetne i sposobne kadrove potrebno je da obezbedi bolje uslove rada. Nerealistično je da se u 2020. godini očekuje da glavna motivacija za rad pripadnika Vojske Srbije bude patriotizam i da sve funkcioniše na entuzijazmu zaposlenih“, zaključila je istraživačica BCBP.

Da su i nadležni shvatili da postoji problem sa odlivom kadrova iz sektora bezbednosti pokazuje i činjenica da je u toku izgradnja „jeftinih stanova“ za njene pripadnike. Nemanja Nenadić, programski direktor Transparentnosti Srbija je istakao da Zakon o stambenom zbrinjavanju pripadnika bezbednosnih službi uvodi posebna pravila za javne nabavke za ovu namenu, što po njegovom mišljenju, urušava sistem javnih nabavki u Srbiji. Kao jedan od problema ističe činjenicu da Zakonom nije definisano šta će se desiti ukoliko bude više zainteresovanih od stanova koji će se izgraditi.

„Niz pitanja ostao je bez odgovora. Primera radi, zakon definiše ko ima pravo da konkuriše za stan, ali ne precizira način na koji će oni biti distribuirani. Šta će da se desi u slučaju da bude više zahteva nego izgrađenih stanova? Takođe, šta će da se desi ukoliko nakon izgradnje stanova i drugi zaposleni u javnom sektoru budu zahtevali isti tretman“, naveo je Nenadić.

Kao glavna preporuka za efikasnije rešavanje problema odliva kadrova iz sistema odbrane navedeno je sprovođenje analize u kojim specijalnostima nedostaje najviše ljudi i u skladu sa tim postavljanje prioriteta u rešavanju problema zadržavanja kadrova. Takođe, predlaže se da treba identifikovati koje dodatke na plate treba povećati radi motivisanosti zaposlenih, ali i razviti transparentan sistem informisanja o slobodnim formacijskim mestima i uvesti komisije za unapređenje.